

T. C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG.0.11/196-342 / 2504

Ankara

316/1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığınıza sunulan ve İçtüzüğü'nün 77 nci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulu'nca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Bülent ECEVİT
Başbakan

Eki _____ :
Liste

T. C. M. M. BAŞKANLIĞI	
Tali Kom.	- Plan ve Bütçe
Esas Kom.	Dışişleri
Tarih	17.6.1999 - 1/344
K. Md.	K.D.Bşk.
B.ŞKAN	M. Bulut

1/795

Türkiye Cumhuriyeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Ankara

10/7/1998

Sayı : B.02.0.KKG.0.11/101-1396 /3878

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'na 29/6/1998 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Mesut YILMAZ
Mesut YILMAZ
Başbakan

Eki :

- 1- Kanun Tasarısı
- 2- Gerekçe

T. B. M. M. BAŞKANLIĞI	
Tarih	plan ve Bütçe
Ekte	Dışişleri
Tarih	14.7.1998 1/795
K. Md.	<i>[Signature]</i>
BAŞKAN	<i>Hikmetiye</i>

GEREKÇE

Hırvatistan, ekonomik ve ticari ilişkilerimizin geliştirilmesi arzulan bir Devlettir. Kuşkusuz, Türkiye Cumhuriyeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti arasında sermaye, teknoloji ve hizmet hareketlerinin geliştirilmesi, her iki Devletin de refahına katkıda bulunacaktır. Sözkonusu faktör hareketlerinin geliştirilmesinde, çifte vergilendirme nedeniyle ortaya çıkan sorunların çözümü önem arz etmektedir. Bu amaçla, Türkiye Cumhuriyeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti arasında 22 Eylül 1997 tarihinde Zagreb'de "Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması" imzalanmıştır.

Anlaşma ile kişilerin aynı gelir üzerinden iki Devlette birden vergilendirilmesinin (çifte vergilendirme) önlenmesi amaçlanmaktadır. Bu amacı sağlamak üzere, vergileme hakkı gelir unsurları itibarıyla ikamet edilen veya kaynak Devletlerden birine bırakılmakta veya bu mümkün olmazsa iki Devlet arasında paylaştırılmaktadır. Böylece, Akit Devletlerden birinde yatırım yapan, teknoloji veya hizmet sunan diğer Devlet mukimlerinin, o Devletin mükelleflerine göre daha ağır vergilendirilmesine engel olunmakta ve teşebbüslerin risk almadan önce ileride karşılıklarına çıkacak her türlü vergi ile ilgili mükellefiyeti hesaplayabilmeleri sağlanmaktadır. Çifte vergilendirmenin Akit Devletlerde önlenmesi ile Hırvat yatırımcılar için Türkiye'nin, Türk yatırımcılar için ise Hırvatistan'ın daha cazip hale geleceği tabiidir.

Anlaşmanın kapsamına aldığı vergiler açısından çifte vergilendirmenin ve vergi kaçakçılığının nasıl önleneceği ve muhtelif gelir unsurlarının vergilendirilmesine ilişkin ilkeler ve düzenlemeler, ilişkide yer alan Anlaşmanın madde gerekçelerinde ayrıntılarıyla açıklanmıştır.

ANLAŞMA MADDELERİNİN GEREKÇELERİ

Türkiye Cumhuriyeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması, 28 maddeden meydana gelmiştir. Ayrıca, Anlaşmanın bir bölümünü oluşturan 2 fıkralık bir "Protokol" Anlaşma maddelerinin sonuna eklenmiştir. Anlaşma maddeleri ile Protokol fıkralarının gerekçeleri aşağıda belirtilmiştir.

MADDE 1- KİŞİLERE İLİŞKİN KAPSAM

1 inci madde hükmü gereğince, bu Anlaşma, Akit Devletlerden birinin veya her ikisinin mukimi olan kişilere uygulanacaktır.

Diğer bir ifade ile bu Anlaşma, milliyet farkı gözetilmeksizin, Akit Devletler (Türkiye ve Hırvatistan)'den birinde veya her ikisinde mukim olan kişileri kapsamına almaktadır.

MADDE 2- KAVRANAN VERGİLER

Bu madde, Anlaşma kapsamına giren vergilerin belirlenmesinde ve tarifinde açıklığı temin etme amacını gütmektedir.

Maddenin 1 inci fıkrasında, Anlaşmanın, ne şekilde alındığına bakılmaksızın, Akit Devletlerden herhangi birinde veya mahalli idarelerinde gelir üzerinden alınan vergilere uygulanacağı belirtilmektedir.

2 nci fıkra, gelir üzerinden alınan vergilerin kapsamını belirlemektedir.

3 üncü fıkrada, Anlaşmanın Akit Devletlerdeki mevcut vergilerden hangilerine uygulanacağı belirtilmektedir. Anlaşma kapsamına giren vergilerin; Hırvatistan'da, kazanç vergisi ve gelir vergisi Türkiye' de ise, gelir ve kurumlar vergileri ile gelir ve kurumlar vergisi üzerinden alınan fon payından ibaret olduğu belirtilmiştir.

4 üncü fıkrada, Anlaşmanın imza tarihinden sonra mevcut vergilere ilave olarak veya onların yerine alınmaya başlanan ve bu vergilerle aynı nitelikte olan veya onlara önemli ölçüde benzeyen vergilerin de Anlaşma kapsamına gireceği hükme bağlanmakta, ayrıca, Akit Devletlerin yetkili makamlarının, vergi mevzuatlarındaki önemli değişiklikleri birbirlerine bildirecekleri öngörülmektedir.

MADDE 3- GENEL TANIMLAR

Bu maddede, Anlaşmada kullanılan terimlerin yorumu için gerekli genel tanımlar yer almaktadır.

1 inci fıkrada sırasıyla, "Türkiye", "Hırvatistan", "Bir Akit Devlet", "Diğer Akit Devlet", "Vergi", "Kişi", "Şirket", "Vatandaş", "Bir Akit Devletin Teşebbüsü", "Diğer Akit Devletin Teşebbüsü", "Yetkili makam" ve "Uluslararası Trafik" terimlerinin tanımı yer almaktadır.

Maddenin 2 nci fıkrasında, Anlaşma'da tanımlanmamış terimlerin, Akit Devletlerin iç mevzuatlarında öngörülen anlamları taşıdığı belirtilmiş ve Anlaşmada boşluk kalmaması sağlanmıştır.

MADDE 4- MUKİM

Akit Devletlerin vergileme yetkisi, Anlaşmanın birçok maddesinde doğrudan doğruya "mukim" kavramına göre çözümlenmektedir. Bu çerçevede, gerçek ve tüzel kişilerin hangi Devletin mukimi addedileceği hususu büyük bir önem arz etmektedir.

Maddenin 1 inci fıkrasında, gerçek ve tüzel kişiler arasında ayırım yapılmaksızın, Anlaşmanın amaçları bakımından; ev, ikametgah, kanuni merkez yönetim yeri veya benzer yapıda diğer herhangi bir kriter nedeniyle vergi mükellefiyeti altına giren kişi "mukim" addedilmektedir. Gelir Vergisi Kanunumuz Türkiye'de yerleşmiş gerçek kişileri, Kurumlar Vergisi Kanunumuz ise kanuni veya iş merkezi Türkiye'de bulunan kurumları tam mükellef addettiğinden, 1 inci fıkra hükmüyle vergi hukukumuzla tam bir paralellik sağlanmaktadır.

2 nci fıkra, gerçek kişilerin 1 inci fıkra belirtilen kriterler nedeniyle her iki Devletin de mukimi addedilmesi halinde, bu kişilerin hangi kıstaslar kullanılmak suretiyle yalnızca bir Devletin mukimi addedileceği hususu çözümlenmektedir.

3 üncü fıkra ise, gerçek kişiler dışında kalan kişilerin her iki Devletin de mukimi olması halinde, mukimliğin tayininde bu kişilerin etkin yönetim merkezinin esas alınacağı hükme bağlanmıştır.

MADDE 5- İŞYERİ

İşyerinin tanımına ilişkin bu madde, ticari kazancın vergilendirileceği Akit Devletin belirlenmesi açısından büyük bir önem taşımaktadır. Bilindiği üzere, Gelir ve Kurumlar Vergisi Kanunlarımız, dar mükellefler açısından ticari kazancın Türkiye'de elde edilmiş sayılması için, kazanç sahiplerinin Türkiye'de işyerinin bulunması veya daimi temsilci bulundurması ve kazancın bu yerlerde veya bu temsilciler vasıtasıyla yapılan işlerden doğmasını şart koşmaktadır. Aynı şekilde, Anlaşmanın 7 nci maddesinde de, yalnızca işyerine atfedilebilen ticari kazancın kaynak Devlette vergilenebileceği prensibi getirilmiştir.

6 fıkra halinde düzenlenen bu maddede, hangi durumlarda bir işyerinin oluşup oluşmayacağı hususu bütün ayrıntılarıyla açıklanmaktadır.

1 inci fıkra, "işyeri" teriminin genel bir tanımı yapılmaktadır.

2 nci fıkra, kapsama özellikle dahil edilen işyerlerine örnekler verilmektedir ki bunlar; yönetim yeri, şube, büro, fabrika, atelye, maden ocağı, petrol veya doğal gaz kuyusu, taş ocağı veya doğal kaynakların çıkarıldığı diğer yerlerdir.

3 üncü fıkra ayrıca süresi oniki ayı aşan inşaat şantiyesi, yapım, montaj veya tesis projesi veya bunlarla ilgili gözetim faaliyetleri ile teşebbüslerin danışma hizmetleri dahil süresi oniki ayı aşan hizmet ifalarının bir işyeri oluşturacağı belirtilmektedir.

4 üncü fıkra, işyeri kapsamı dışında kalan hususlar belirtilmiştir.

5 inci fıkra daimi temsilcilik düzenlenmiştir. Bu fıkraya göre, bir kişi teşebbüs adına mukavele akdetme yetkisine sahip olur ve bu yetkisini düzenli olarak kullanırsa, bu faaliyetler 3'üncü fıkra belirtilenlerle sınırlı olmadıkça, temsil ettiği teşebbüs bu Devlette bir işyerine sahip kabul edilecektir. Ancak, işe ilişkin sabit bir yerden 4 üncü fıkra hükmü çerçevesinde yürütülen faaliyetler bu yer bir işyeri haline getirmeyecektir.

Anlaşmada işyeri ve daimi temsilci ayrı ayrı maddelerde düzenlenmeyip, her ikisi de "işyeri" maddesinde düzenlendiğinden, bu fıkra hükmüyle, Gelir Vergisi Kanunu'nun dar mükelleflerin ticari kazançlarının Türkiye'de vergilendirilmesine imkan tanıyan daimi temsilciliğe ilişkin hükümleri Anlaşmaya yansıtılmış olmaktadır.

6 ncı fıkra, bir Akit Devlet teşebbüsünün diğer Akit Devlette, işlerini yalnızca kendi işlerine olağan şekilde devam eden bir simsar, genel komisyoncu veya bağımsız statüye sahip bir acente vasıtasıyla yürütmesi halinde işyerinin var sayılmayacağını öngörmektedir.

7 nci fıkra ise, iki ayrı Akit Devlette mukim olan şirketlerin birbirlerini kontrol etmesinin, bunlardan herhangi birinin diğer için bir işyeri oluşturmayacağı hükme bağlanmıştır.

MADDE 6- GAYRİMENKUL VARLIKLARDAN ELDE EDİLEN GELİR

Bu madde yalnızca gayrimenkul sermaye iratlarını değil, aynı zamanda gayrimenkullerden kaynaklanacak her türlü gelir unsurunu da (tarım ve ormancılıktan elde edilen gelir dahil) kapsama dahil etmektedir.

Maddenin 1 inci fıkrası ile gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelirin vergileme hakkı, gayrimenkulün bulunduğu Akit Devlete bırakılmaktadır.

2 nci fıkra, "gayrimenkul varlık" teriminin tanımına ilişkindir.

3 üncü fıkra, gayrimenkul varlığın doğrudan kullanımı, kiralanması veya başka bir suretle kullanımından elde edilen gelire 1 inci fıkra hükmünün uygulanacağı belirtilmektedir.

4 üncü fıkra ise, 1 ve 3 üncü fıkra hükümlerinin, bir teşebbüsün gayrimenkul varlıklardan elde ettiği gelir ile serbest meslek faaliyetlerinin icrasında kullanılan gayrimenkullerden elde edilen gelire de uygulanacağı öngörülmektedir.

MADDE 7- TİCARİ KAZANÇLAR

Maddenin 1 inci fıkrası, ticari kazancın vergilendirilmesindeki genel prensibi açıklamaktadır. Buna göre ticari kazanç, teşebbüsün mukim olduğu Devlette vergilendirilecektir. Ancak, faaliyet diğer Devlette bir işyeri vasıtasıyla yürütülüyorsa, sadece işyerine atfedilebilen kazançlar diğer Devlette vergilendirilebilecektir.

2 nci fıkra, işyeri kazançlarının hesaplanmasındaki esaslara ilişkindir. Buna göre, işyeri bağımsız bir teşebbüs gibi ele alınacak ve benzer teşebbüslerin benzer koşullarda elde etmesi gereken kazanç, söz konusu işyerine atfedilecektir. Böylece, işyeri-merkez ilişkilerinde emsaline göre yüksek veya düşük fiyatlandırmaya gidildiğinde olaya müdahale edilip, gerçekçi fiyatların fatura edilmesiyle yeni bir vergi matrahı belirlenecek ve vergileme bu matrah üzerinden yapılacaktır.

3 üncü fıkra, işyeri kazancının belirlenmesi sırasında hangi tür giderlerin indirilebileceğine ilişkindir.

4 üncü fıkra, teşebbüs adına sadece mal ve ticari eşya alımında bulunan işyerine, bu faaliyeti dolayısıyla kazanç atfedilemeyeceğine ilişkindir.

5 inci fıkra, ticari kazancın, Anlaşmanın diğer maddelerinde belirtilen gelir unsurlarını da kapsamına alması halinde ilgili madde hükümlerini saklı tutmaktadır.

MADDE 8- ULUSLARARASI TAŞIMACILIK

1 inci fıkra, bir Akit Devlet teşebbüsünün diğer Akit Devlette uluslararası trafik kapsamına giren türden gemi, uçak veya kara nakil vasıtası işletmeciliğinden sağladığı kazançların, yalnızca teşebbüsün mukim olduğu Akit Devlette vergilendirilebileceğini öngörmektedir. Diğer bir ifade ile bu tür kazançlar kaynak Devlette vergiden istisna edilmektedir.

2 nci fıkroda, gemi, uçak ve kara nakil vasıtalarının çıplak veya donanımlı olarak kiralanmasından elde edilen kazançlar ile uluslararası trafikte kullanılan konteynerlerin kullanımından, bakımından ve kiralanmasından elde edilen kazançların 1 inci fıkroda belirtilen taşımacılık faaliyetlerinin yanısıra ve arızı olarak yapılması durumunda bu maddede kapsanacağı hükme bağlanmıştır.

3 üncü fıkroda ilk iki fıkroda benimsenen prensibin, bir ortaklığa, bir bağlı işletmeye veya uluslararası işletilen bir acenteye iştirak dolayısıyla elde edilen kazançlar için de geçerli olacağı hükme bağlanmaktadır.

MADDE 9- BAĞIMLI TEŞEBBÜSLER

Kurumlar Vergisi Kanunumuzun 15, 16 ve 17 nci maddelerinde düzenlenen örtülü kazanç ve örtülü sermaye ile ilgili olan bu maddede, bağımlı teşebbüslerin, bağımsız teşebbüslere oranla farklı ticari ilişkilere ve farklı fiyatlandırmalara yönelmeleri halinde Akit Devletlerin ne tür tedbirler alabileceği hükme bağlanmaktadır.

1 inci fıkra, bağımlı teşebbüslerin gerekli itinaı göstermeyip, bağımsız teşebbüsler arasında geçerli olan fiyatlardan sapmaları halinde, vergi kaybına uğrayan Akit Devlete ek vergi alma hakkını vermektedir. Bu ek vergileme sonunda diğer Devletin, kendi mükellefi olan bağımlı teşebbüs için yapacağı matrah ve vergi indirimleri ise 2 nci fıkroda düzenlenmiştir.

MADDE 10- TEMETTÜLER

1 inci fıkra, temettülerin vergilendirilmesindeki genel ilke ile ilgili olup, temettü gelirin in esas itibariyle temettü gelirini elde eden in mukim olduğu Akit Devlette vergilendirileceğini öngörmektedir.

2 nci fıkra, temettülerin, temettüyü ödeyen şirket in mukim olduğu, yani temettüler in doğduğu Devlette de vergilendirilebileceğini öngörmektedir. Ancak, temettü elde eden temettünün gerçek lehtarı ise alınacak vergi, gayrisafi temettü tutarının %10'unu aşamayacaktır.

3 üncü fıkroda "temettü" teriminin tanımı yapılmaktadır.

4 üncü fıkroda, işyeri kazancının 7 nci madde (Ticari Kazançlar) çerçevesinde vergilendirildikten sonra, kalan kazanç üzerinden maddenin 2 nci fıkrasına göre de vergilendirilebileceği öngörülmektedir. Bu fıkra, Gelir Vergisi Kanunumuzun 94 üncü maddesinin 6/b numaralı bendiyle paralellik arz etmektedir.

5 inci fıkra, temettü lehdarının, temettüyü dağıtan şirketin mukim olduğu Akit Devlette bir işyerine sahip olması ve elde ettiği temettülerle bu işyeri arasında önemli bir bağ bulunması halinde, sözkonusu temettülerin bu madde çerçevesinde vergilendirilmeyeceğini öngörmektedir. Bu gibi hallerde, ticari kazançla ilişkin 7 nci madde ve serbest meslek faaliyetlerine ilişkin 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

MADDE 11- FAİZ

1 inci fıkra, faizlerin vergilendirilmesindeki genel ilkeyi belirlemektedir. Buna göre faizi vergilendirme hakkı, lehdarın mukim olduğu Akit Devlete ait olmaktadır.

2 nci fıkrada, faizlerin doğduğu Devlete, faizin gayrisafi tutarı üzerinden azami % 10 vergi alma hakkı tanınacağı öngörülmektedir.

3 üncü fıkrada "faiz" teriminin tanımı yapılmıştır.

4 üncü fıkra, bir işyeri vasıtasıyla elde edilen faizlerin bu maddede yer alan indirimli vergi oranına göre değil, ticari kazançla ilişkin 7 nci veya serbest meslek faaliyetlerine ilişkin 14 üncü madde hükümlerine göre vergilendirileceğini öngörmektedir.

5 inci fıkra, faiz gelirlerinin hangi durumda bir Akit Devlette elde edilmiş sayılacağını hükme bağlamaktadır. Buna göre, faiz ödeyenin Devlet, mahalli idare veya mukim olması halinde, sözkonusu faizin bu Akit Devlette elde edildiği kabul edilecektir.

6 ncı fıkra, faiz miktarının belirlenmesinde muvazaa durumunu açıklığa kavuşturmaktadır. Fıkra hükmüne göre muvazaa yapabilecek kişiler, aralarında özel ilişki bulunan faiz ödeyicisi ile faiz lehdarı veya her ikisiyle bir başka kişi olarak belirtilmektedir. Muvazaa durumu ise, özel ilişkinin olmadığı hallerde, kişiler arasında kararlaştırılan faiz miktarını aşan bir faizin ödenmesi olarak ortaya konmuştur. Bu durumda fazla ödenen kısım, bu maddede tanımlanan ve indirimli vergiye tabi olan bir faiz olarak nitelendirilmeyip, Anlaşmanın diğer hükümleri de dikkate alınarak Akit Devletlerin iç mevzuatına göre vergilendirilecektir.

MADDE 12- GAYRİMADDİ HAK BEDELLERİ

1 inci fıkra, vergilemedeki genel ilkeyi belirlemekte ve vergileme hakkını ödeme yapılan kişinin mukim olduğu Devlete tanımaktadır.

2 nci fıkra hükmü, gayrimaddi hak bedellerinin elde edildiği Devlete de %10'u aşmayacak şekilde vergi alma hakkı tanımaktadır.

3 üncü fıkra, "gayrimaddi hak bedelleri"nin tanımına ilişkindir.

4 üncü fıkrada, bir işyeri vasıtasıyla elde edilen gayrimaddi hak bedellerinin indirimli vergi oranına göre değil, ticari kazançla ilişkin 7 nci veya serbest meslek faaliyetlerine ilişkin 14 üncü madde hükümlerine göre vergilendirileceği öngörülmektedir.

5 inci ve 6 ncı fıkralarda, faizde olduğu gibi gayrimaddi hak bedellerinin nerede elde edilmiş sayılacağı ve muvazaalı durumlarda nasıl vergilendirileceğine ilişkin özel hükümler yer almaktadır.

MADDE 13- SERMAYE DEĞER ARTIŞ KAZANÇLARI

1 inci fıkrada, 6 ncı maddede tanımlanan gayrimenkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançların, bu varlıkların bulunduğu Akit Devlette vergilendirileceği öngörülmektedir.

2 nci fıkrada, bir işyerinin aktifine dahil olan veya serbest meslek faaliyetinin icrasında kullanılan sabit yere ait menkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançların, işyerinin veya sabit yerin bulunduğu Akit Devlette vergilendirileceği hükme bağlanmıştır.

3 üncü fıkrada, bir Akit Devlet teşebbüsünce uluslararası trafikte işletilen gemi, uçak veya kara nakil vasıtaları ile bunların işletilmesine tahsis edilen menkul varlıkların satışından elde edilen kazançların, yalnızca gemi, uçak veya kara nakil vasıtalarını işleten teşebbüsün mukim olduğu Akit Devlette vergilendirileceği öngörülmektedir.

4 üncü fıkrada, bu maddenin diğer fıkralarında belirtilenlerin dışında kalan varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançların, bu varlıkları elden çıkaranların mukim olduğu Akit Devlette vergilendirilebileceği öngörülmektedir.

MADDE 14- SERBEST MESLEK FAALİYETLERİ

Maddenin 1 inci fıkrasında, serbest meslek kazançlarının, kazancı elde edenin mukim olduğu Akit Devlette vergilendirileceği hükme bağlanmıştır. Ancak, bu kişinin diğer Akit Devlette bulunan sabit bir yeri kullanarak serbest meslek faaliyeti icra etmesi durumunda, sabit yerden elde edilen kazançların kaynak Devlette de vergilendirileceği hükme bağlanmıştır.

2 nci fıkrada, "serbest meslek faaliyetleri" teriminin tanımı yapılmaktadır.

MADDE 15- BAĞIMLI FAALİYETLER

1 inci fıkrada, bağımlı faaliyetlerin vergilendirilmesine ilişkin genel kural belirtilmektedir. Buna göre, hizmetin diğer Devlette ifa edilmemesi şartıyla, bir Akit Devlet mukimince elde edilen ücretler mukim olunan Devlette vergilendirilecektir. Hizmetin diğer Devlette ifa edilmesi halinde, belli şartlarla kaynak Devlete de vergileme yetkisi tanınabilecektir. Ancak, sözkonusu kural, bu Anlaşmanın 16, 18, 19 ve 20 nci maddelerinde öngörülen hükümleri herhangi bir şekilde etkilemeyecektir. Diğer bir ifadeyle, yönetim kurulu üyeleri, emekliler, kamu görevlileri, öğrenci ve öğretmenler 15 inci maddeye göre değil, kendileriyle ilgili maddelere göre vergilendirileceklerdir.

2 nci fıkrada, ücretin sadece mukim Devlette vergilendirilmesi için hangi şartların bir arada aranması gerektiği belirtilmektedir. Kaynak Devletin vergileme yapabilmesi için, öngörülen bu şartlardan birinin ihlali yeterlidir. Bir başka ifadeyle, diğer Devlette hizmet ifa eden bir Akit Devlet mukiminin bu Devlette bir takvim yılı içinde kesintisiz oniki aylık dönemde bir veya bir kaç seferde toplam 183 günden fazla kalması veya ücret ödemesinin bu diğer Devletin mukimi olan bir işveren tarafından veya onun adına yapılması ya da sözkonusu ödemenin, işverenin bu diğer Devlette sahip olduğu işyerinden veya sabit yerden yapılması durumunda, elde edilen ücretler kaynak Devlette vergilendirilecektir.

3 üncü fıkrada, bir Akit Devlet teşebbüsünce uluslararası trafikte işletilen bir uçak, gemi veya kara nakil vasıtasında çalışan personelin bu sıfatları dolayısıyla elde ettikleri gelirlerin, bu uçak, gemi veya kara nakil vasıtalarını işleten teşebbüsün mukim olduğu Akit Devlette vergilendirileceği öngörülmektedir.

MADDE 16- MÜDÜRLERE YAPILAN ÖDEMELER

Söz konusu maddede, bir Akit Devlet mukiminin diğer Akit Devlette mukim bir şirketin yönetim kurulu üyesi olması dolayısıyla elde ettiği ücret ve diğer benzeri ödemelerin bu diğer Devlette vergilendirileceği öngörülmektedir.

MADDE 17- SANATÇI VE SPORCULAR

1 inci fıkra, bir Akit Devlet mukimi olan sanatçı ve sporcuların iştigal konuları ile ilgili şahsi faaliyetlerinden dolayı diğer Akit Devlette elde ettikleri gelirlerin, bu faaliyetleri icra ettikleri diğer Akit Devlette vergilendirileceğini hükme bağlamaktadır. Bu çerçevede, serbest meslek faaliyetleri ile bağımlı faaliyetleri düzenleyen 14 ve 15 inci madde hükümleri sanatçı ve sporcular açısından geçerli olmayıp, vergileme yalnızca 17 nci madde kapsamında yapılacaktır.

2 nci fıkra organizatörlerle ilgili olup, sanatçı ve sporcuların iştigal konularıyla ilgili faaliyetlerden doğan gelirin, sanatçı veya sporcuların kendilerine değil de bir başka gerçek veya tüzel kişiye yönelmesi halinde, vergilemenin, faaliyetin icra edildiği Devlette yapılacağını öngörmektedir. Ancak böyle bir durumda, ticari kazançların, serbest meslek kazançlarının ve bağımlı faaliyetlerin (ücretlerin) vergilendirilmesini düzenleyen bu Anlaşmanın 7, 14 ve 15 inci madde hükümleri dikkate alınmayıp, vergileme yalnızca 17 nci madde kapsamında yapılacaktır.

MADDE 18- EMEKLİ MAAŞLARI

Bu fıkrada, geçmiş hizmetler karşılığında ödenen emekli maaşları ve benzeri ödemelerin, bunları elde edenin mukim olduğu Devlette vergilendirileceği öngörülmektedir.

MADDE 19- KAMU GÖREVİ

1 inci fıkrada, kamu hizmeti karşılığında yapılan ödemelerin ve bağlanan emekli maaşlarının yalnızca ödemeyi yapan Devlette vergilendirileceği hükme bağlanmıştır.

2 nci fıkrada ise, kamu iktisadi kuruluşlarında çalışanlar açısından bu madde hükmünün değil, 15, 16, 17 ve 18 inci madde hükümlerinin geçerli olacağı öngörülmektedir.

MADDE 20- ÖĞRETMENLER VE ÖĞRENCİLER

1 inci fıkrada, öğrencilerin öğrenim veya mesleki eğitimde bulundukları Devlette yararlanacakları vergi istisnasının sınırlarını hükme bağlanmaktadır. Buna göre, öğrenciler yalnızca geçim, öğrenim veya mesleki eğitim masraflarını karşılayan ve bulundukları Devletin dışındaki kaynaklardan sağlanan paralar dolayısıyla öğrenim gördükleri Akit Devlette vergiye tabi tutulmayacaklardır.

2 nci fıkrada, öğretmen veya araştırmacıların iki yılı aşmayan bir süre diğer Devlette yapmış oldukları öğretim veya araştırma karşılığında bu diğer Devletin dışındaki kaynaklardan elde ettikleri gelirlerin, bu Devlette vergiden istisna edileceği hükme bağlanmıştır.

3 üncü fıkrada, Bir Akit Devletin vatandaşı olup, diğer Akit Devlette öğrenim veya mesleki eğitim amacıyla bir takvim yılı içinde 183 günü aşmayacak şekilde hizmet ifa eden bir çırak veya stajyerin elde ettiği ücretlerin diğer Devlette vergilendirilmeyeceği öngörülmektedir.

4 üncü fıkrada, 2 nci fıkrada yer alan "Öğretmen" teriminin müfettişleri, profesörleri ve benzer akademik ünvana sahip diğer kişileri kapsadığı belirtilmektedir.

MADDE 21- DİĞER GELİRLER

1 nci fıkrada, nerede doğarsa doğsun, bir Akit Devlet mukimi tarafından elde edilen ve Anlaşmanın bundan önceki maddelerinde kavranmayan gelir unsurlarının, geliri elde eden kişinin mukim olduğu Devlette vergilendirileceği hükme bağlanmıştır.

2 nci fıkrada ise, 6 ncı maddenin 2 nci fıkrasında bahsedilen gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelirler hariç olmak üzere, diğer Akit Devlette bulunan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunan veya sabit yer vasıtasıyla serbest meslek faaliyetinde bulunan bir Akit Devlet mukiminin, bu işyeri veya sabit yer ile etkin bir şekilde bağlantılı bir hak veya varlıktan elde ettiği gelire bu maddenin 1 inci fıkrada hükümlerinin uygulanmayacağı, sözkonusu gelirin 7 nci veya 14 üncü madde hükümlerine göre vergilendirileceği hükme bağlanmıştır.

MADDE 22- ÇİFTE VERGİLENDİRMENİN ÖNLENMESİ

Madde, çifte vergilendirmenin önlenmesine ilişkindir.

1 inci fıkrada, Türkiye'de mukim olan, bir başka ifade ile Türkiye'de tam mükellef statüsünde olan gerçek kişilerin ve kurumların çifte vergilendirilmelerinin nasıl önleneceği düzenlenmiştir.

Fıkranın b) bendinde, bir Türkiye mukimi, bu Anlaşmanın 10,11,12 nci maddeleri hükümleri uyarınca Hırvatistan'da vergilendirilebilen bir gelir elde ettiğinde, Türkiye, bu kişinin gelirine isabet eden vergiden, Hırvatistan'da gelir üzerinden ödenen verginin mahsubuna müsaade edecektir. Ancak sözkonusu mahsup, Hırvatistan'da vergilendirilebilen gelir için, mahsupdan önce hesaplanan vergi miktarını aşmayacaktır.

2 nci fıkrada Hırvatistan mukimleri için Çifte Vergilendirmenin nasıl önleneceği düzenlenmiştir.

Sözkonusu fıkrada, bir Hırvatistan mukiminin bu Anlaşma hükümleri uyarınca Türkiye'de bir gelir elde etmesi durumunda, Hırvatistan Türkiye'de gelir üzerinden ödenen vergiye eşit bir miktarı doğrudan doğruya veya indirim yoluyla bu mukimin geliri üzerinden ödeyeceği vergiden mahsup edilecektir. Sözkonusu mahsup, Hırvatistan vergi mevzuatı uyarınca hesaplanan vergi tutarını aşmayacaktır.

MADDE 26- DİPLOMAT HÜVİYETİNDEKİ MEMURLAR VE KONSOLOSLUK MEMURLARI

Bu maddede, diplomatlar ve konsolosluk memurlarının, Devletler hukukunun genel kurallarına ve özel anlaşma hükümlerine göre yararlandıkları vergi ayrıcalıklarının bu Anlaşma hükümlerinden etkilenmeyeceği belirtilmektedir.

MADDE 27- YÜRÜRLÜĞE GİRME

Bu maddenin 1 ve 2 nci fıkralarında Anlaşmanın ne zaman yürürlüğe gireceği ve vergiler açısından ne zaman hüküm ifade edeceği belirtilmiştir. Buna göre Anlaşma, Akit Devletlerin herbirinin, Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli işlemlerin tamamlanmasını, diğerine bildirmesini müteakip, bu bildirimlerden sonuncusunun alındığı tarihte yürürlüğe girecek ve hükümleri; kaynakta tevkifat suretiyle ödenen vergiler için Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihi izleyen Ocak ayının birinci günü veya daha sonra ödenen veya mahsup edilen miktarlar için; bu vergilerin dışında kalan vergiler için ise Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihi izleyen Ocak ayının birinci günü veya daha sonra başlayan vergilendirme dönemleri için uygulanacaktır.

MADDE 28- YÜRÜRLÜKTEN KALKMA

Maddede, Anlaşmanın feshedilinceye kadar yürürlükte kalacağı belirtilmekte ve Akit Devletlerden herbirinin bu Anlaşmayı, yürürlüğe girdiği tarihi izleyen beş yıllık sürenin bitiminden sonra fesih ihbarnamesi vermek suretiyle feshedebileceği ve fesih halinin her iki Devlette hangi vergilendirme dönemleri için hüküm ifade edeceği açıklanmaktadır.

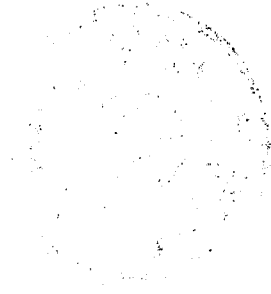
PROTOKOL HÜKÜMLERİNİN GEREKÇESİ

Anlaşmanın bir bölümünü oluşturan ve Anlaşma maddelerinden sonra yer alan Protokol 2 maddeden ibarettir.

Protokol' ün 1 inci maddesi, temettü ve faiz kazançları üzerinden diğer Devlette alınacak verginin, Anlaşmada belirtilen % 10 oranından daha düşük oranda alınsa bile, bu verginin bu gelirleri elde edenlerin mukim oldukları Devlette % 10 oranında ödenmiş gibi kabul edilmesini öngörmektedir. Ancak, bu hüküm Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 5 yıllık bir süre için uygulanacaktır.

Böylece, Akit Devletlerde ekonomik gelişmeyi teşvik etmek amacıyla Anlaşmada belirtilen orandan daha düşük bir vergi oranının uygulanması veya hiç vergi alınmaması durumunda, alınmayan veya düşük oranda alınan vergiden diğer Devlet teşebbüsünün yararlanması amaçlanmakta, bu verginin diğer Devletin hazinesine gitmesi önlenmiş olmaktadır.

Protokol' ün 2 nci maddesinde, karşılıklı anlaşmadan kaynaklanan iadenin mükellefe hangi süre içinde yapılabileceği belirtilmektedir.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE HIRVATİSTAN CUMHURİYETİ ARASINDA
GELİR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE ÇİFTE VERGİLENDİRMEYİ ÖNLEME
ANLAŞMASI VE EKİ PROTOKOLÜN ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**

Madde 1- 22 Eylül 1997 tarihinde Zagreb'te imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşması" ve eki Protokol'ün onaylanması uygun bulunmuştur.

Madde 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Mesut Yılmaz
MESUT YILMAZ
BAŞBAKAN

<i>Mesut Yılmaz</i> B.ECEVİT Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	<i>Mesut Yılmaz</i> İ. SEZGİN Milli Sav. Bak. ve Başb. Yrd.	<i>Mesut Yılmaz</i> E. AŞIK Devlet Bakanı V.	<i>Mesut Yılmaz</i> H. ÖZKAN Devlet Bakanı
<i>Mesut Yılmaz</i> Y. SEÇKİNER Devlet Bakanı	<i>Mesut Yılmaz</i> S. YILMAZ Devlet Bakanı	<i>Mesut Yılmaz</i> Prof. Dr. H. T. TÜRK Devlet Bakanı	<i>Mesut Yılmaz</i> Prof. Dr. S. YILDIRIM Devlet Bakanı
<i>Mesut Yılmaz</i> R. ERDAROĞLU Devlet Bakanı	<i>Mesut Yılmaz</i> M. GÜRDERE Devlet Bakanı	<i>Mesut Yılmaz</i> Prof. Dr. Ş. GÜREL Devlet Bakanı	<i>Mesut Yılmaz</i> Prof. Dr. A. ANDİCAN Devlet Bakanı
<i>Mesut Yılmaz</i> B. T. CELEBİ Devlet Bakanı	<i>Mesut Yılmaz</i> M. YILMAZ Devlet Bakanı	<i>Mesut Yılmaz</i> R. BAKIN Devlet Bakanı	<i>Mesut Yılmaz</i> B. KARA Devlet Bakanı
<i>Mesut Yılmaz</i> C. KAVAK Devlet Bakanı	<i>Mesut Yılmaz</i> E. SİLİ Devlet Bakanı	<i>Mesut Yılmaz</i> M. TAŞAR Devlet Bakanı V.	<i>Mesut Yılmaz</i> H. GEMİCİ Devlet Bakanı
<i>Mesut Yılmaz</i> M. BATALLI Devlet Bakanı	<i>Mesut Yılmaz</i> O. SUNGURLU Adalet Bakanı	<i>Mesut Yılmaz</i> M. BAŞESGİOĞLU İçişleri Bakanı	<i>Mesut Yılmaz</i> İ. CEM Dışişleri Bakanı
<i>Mesut Yılmaz</i> Z. TEMİZEL Maliye Bakanı	<i>Mesut Yılmaz</i> H. ULUGBAY Milli Eğitim Bakanı	<i>Mesut Yılmaz</i> Y. TOPÇU Bayındırlık ve İskan Bakanı	<i>Mesut Yılmaz</i> H. T. ÖZSOY Sağlık Bakanı
<i>Mesut Yılmaz</i> R. SERTKÖROĞLU Ulaştırma Bakanı V.	<i>Mesut Yılmaz</i> M. TAŞAR Tarım ve Köyşleri Bakanı	<i>Mesut Yılmaz</i> Prof. Dr. N. ÇAĞAN Çalışma ve Sos. G. v. Bak.	<i>Mesut Yılmaz</i> Y. EREZ Sanayi ve Ticaret Bakanı
<i>Mesut Yılmaz</i> M. C. ERSUMER Enerji ve Tabii Kay. Bakanı	<i>Mesut Yılmaz</i> İ. TALAY Kültür Bakanı	<i>Mesut Yılmaz</i> İ. GÜRDAL Turizm Bakanı	<i>Mesut Yılmaz</i> E. TAKANOĞLU Orman Bakanı
<i>Mesut Yılmaz</i> Dr. İ. AYKUT Çevre Bakanı			

Ş.Ş. 67-

aynı

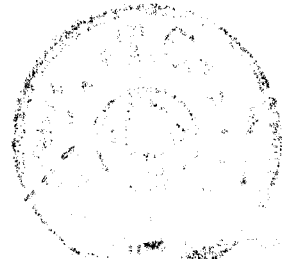
272

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE HIRVATİSTAN CUMHURİYETİ
ARASINDA GELİR ÜZERİNDEN ALINAN VERGİLERDE
ÇİFTE VERGİLENDİRMEYİ ÖNLEME
ANLAŞMASI**

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
VE
HIRVATİSTAN CUMHURİYETİ**

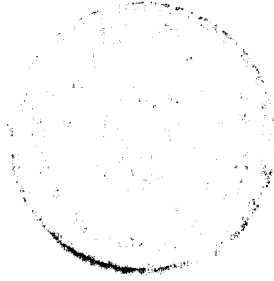
**Gelir üzerinden alınan vergilerde çifte vergilendirmeyi önleyen bir
Anlaşma yapmak isteğiyle**

AŞAĞIDAKİ ANLAŞMAYA VARMIŞLARDIR:

Madde 1**KİŞİLERE İLİŞKİN KAPSAM**

Bu Anlaşma, Âkit Devletlerden birinin veya her ikisinin mukimi olan kişilere uygulanacaktır.

MADDE 2**KAVRANAN VERGİLER**

1. Bu Anlaşma, ne şekilde alındığına bakılmaksızın, bir Akit Devlette veya mahalli idarelerinde gelir üzerinden alınan vergilere uygulanacaktır.

2. Menkul veya gayrimenkul varlıkların devrinden doğan kazançlara uygulanan vergiler ile ücretin veya maaşın toplam tutarı üzerinden teşebbüsler tarafından ödenen vergiler dahil olmak üzere, toplam gelir veya gelir unsurları üzerinden alınan tüm vergiler, gelirden alınan vergiler olarak kabul edilecektir.

3. Bu Anlaşmanın uygulanacağı şu anda geçerli olan vergiler özellikle:

a) Türkiye'de:

- i) gelir vergisi;
- ii) kurumlar vergisi; ve
- iii) gelir vergisi ve kurumlar vergisi üzerinden alınan fon payı;

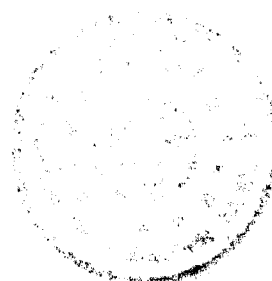
(Bundan böyle "Türk vergisi" olarak bahsedilecektir)

b) Hırvatistan'da:

- i) kazanç vergisi; ve
- ii) gelir vergisi;

(Bundan böyle "Hırvatistan vergisi" olarak bahsedilecektir).

4. Anlaşma aynı zamanda, Anlaşmanın imza tarihinden sonra mevcut vergilere ilave olarak veya onların yerine alınan ve mevcut vergilerle aynı nitelikte olan veya onlara önemli ölçüde benzeyen vergilere de uygulanacaktır. Akit Devletlerin yetkili makamları, ilgili vergi mevzuatlarında yapılan önemli değişiklikleri birbirlerine bildireceklerdir.

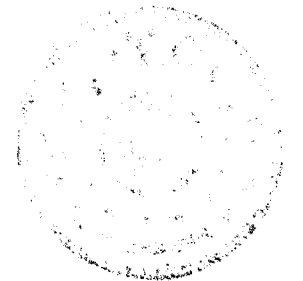
275

MADDE 3

GENEL TANIMLAR

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından, metin aksini öngörmedikçe:

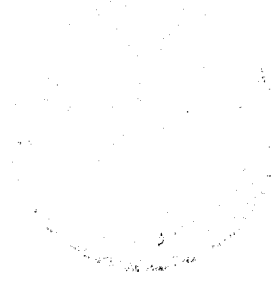
- a) i) "Türkiye" terimi, Türkiye'nin sahip olduğu egemenlik alanını, karasularını, aynı zamanda uluslararası hukuka uygun olarak doğal kaynakların araştırılması, işletilmesi ve korunması amaçlarıyla yargı yetkisi veya egemenlik haklarına sahip olduğu deniz alanlarını ifade eder;
- ii) "Hırvatistan" terimi, Hırvatistan Cumhuriyeti'nin sahip olduğu egemenlik alanını, karasularını, aynı zamanda uluslararası hukuka uygun olarak doğal kaynakların araştırılması, işletilmesi ve korunması amaçlarıyla yargı yetkisi veya egemenlik haklarına sahip olduğu deniz alanlarını ifade eder;
- b) "Bir Akit Devlet" ve "diğer Akit Devlet" terimleri, metnin gereğine göre Türkiye veya Hırvatistan anlamına gelir;
- c) "Vergi" terimi, bu Anlaşmanın 2 nci maddesinde kavranan herhangi bir vergi anlamına gelir;
- d) "Kişi" terimi, bir gerçek kişi, bir şirket ve kişilerin oluşturduğu diğer herhangi bir kuruluşu kapsamına alır;
- e) "Şirket" terimi, herhangi bir kurum veya vergileme yönünden kurum olarak muamele gören herhangi bir kuruluş anlamına gelir;
- f) "Vatandaş" terimi:
 - i) Bir Akit Devletin vatandaşlığına sahip herhangi bir gerçek kişiyi;
 - ii) Bir Akit Devlette yürürlükte olan mevzuata göre statü kazanan herhangi bir hükmi şahsı, ortaklığı veya derneği ifade eder.
- g) "Bir Akit Devletin teşebbüsü" ve "diğer Akit Devletin teşebbüsü" terimleri sırasıyla, bir Akit Devlet mukimi tarafından işletilen bir teşebbüs ve diğer Akit Devlet mukimi tarafından işletilen bir teşebbüs anlamına gelir;
- h) "Yetkili makam" terimi:
 - i) Türkiye yönünden, Maliye Bakanını veya onun yetkili temsilcisini; ve
 - ii) Hırvatistan yönünden, Maliye Bakanını veya onun yetkili temsilcisini ifade eder;

226

i) "Uluslararası trafik" terimi, bir Türk veya Hırvat teşebbüsü tarafından, yalnızca Türkiye veya Hırvatistan sınırları içinde bulunan yerler arasında yapılan gemi, uçak veya kara nakil vasıtası taşımacılığı hariç olmak üzere, gemi, uçak veya kara nakil vasıtası işletilerek yapılan taşımacılığı ifade eder.

2. Bu Anlaşmanın bir Akit Devlet tarafından herhangi bir tarihte uygulanmasına ilişkin olarak, Anlaşmada tanımlanmamış herhangi bir terim, metin aksini öngörmedikçe, Anlaşmanın uygulanacağı vergilerin amaçları bakımından, o tarihte bu Devletin mevzuatında sahip olduğu anlamı taşıyacak ve bu Devletin yürürlükteki vergi mevzuatında yer alan bir anlam, bu Devletin diğer mevzuatında bu terime verilen anlama göre öncelik taşıyacaktır.

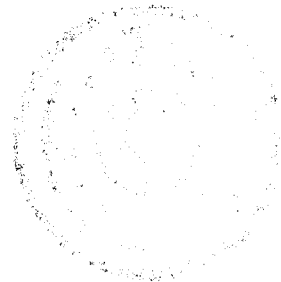
MADDE 4**MUKİM**

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından, "bir Akit Devletin mukimi" terimi, o Devlet veya mahalli idaresini de içermekte olup, o Devletin mevzuatı gereğince ev, ikametgah, kanuni ana merkez, yönetim yeri veya benzer yapıda diğer herhangi bir kriter nedeniyle vergi mükellefi olan kişi anlamına gelir. Ancak bu terim, yalnızca o Devletteki kaynaklardan elde edilen gelir nedeniyle vergiye tabi tutulan herhangi bir kişiyi kapsamaz.

2. 1 inci fıkra hükümleri dolayısıyla bir gerçek kişi her iki Akit Devlette de mukim olduğunda, bu kişinin durumu aşağıdaki şekilde belirlenecektir:

- a) Bu kişi, yalnızca daimi olarak kalabileceği bir meskenin bulunduğu Devletin mukimi kabul edilecektir. Eğer bu kişinin her iki Devlette de daimi olarak kalabileceği bir meskeni varsa, bu kişi, kişisel ve ekonomik ilişkilerinin daha yakın olduğu (hayati menfaatlerin merkezi olan) Devletin bir mukimi olarak kabul edilecektir;
- b) Eğer kişinin hayati menfaatlerinin merkezinin yer aldığı Devlet saptanamazsa veya her iki Devlette de daimi olarak kalabileceği bir meskeni yoksa, bu kişi yalnızca kalmayı adet edindiği evin bulunduğu Devletin bir mukimi kabul edilecektir;
- c) Eğer kişinin her iki Devlette de kalmayı adet edindiği bir ev varsa veya her iki Devlette de böyle bir ev sözkonusu değilse, bu kişi yalnızca vatandaşı olduğu Devletin mukimi kabul edilecektir;
- d) Eğer kişi her iki Devletin de vatandaşıysa veya her iki Devletin de vatandaşı değilse, Akit Devletlerin yetkili makamları sorunu karşılıklı anlaşmayla çözeceklerdir.

3. 1 inci fıkra hükümleri dolayısıyla gerçek kişi dışındaki bir kişi her iki Akit Devletin de mukimi olduğunda, bu kişi, yalnızca etkin yönetim yerinin bulunduğu Devletin bir mukimi olarak kabul edilecektir.

MADDE 5**İŞYERİ**

1. Bu Anlaşmanın amaçları bakımından "işyeri" terimi, bir teşebbüsün işlerinin tamamen veya kısmen yürütüldüğü işe ilişkin sabit bir yer anlamına gelir.

2. "İşyeri" terimi özellikle şunları kapsamına alır:

- a) Yönetim yeri;
- b) Şube;
- c) Büro;
- d) Fabrika;
- e) Atelye, ve
- f) Maden ocağı, petrol veya doğal gaz kuyusu, taş ocağı veya doğal kaynakların çıkarıldığı diğer herhangi bir yer.

3. "İşyeri" terimi bunun yanısıra:

- a) Oniki ayı aşan bir süre devam eden bir inşaat şantiyesi, yapı, montaj veya tesis projesini veya gözetim faaliyetlerini;
- b) Bir Akit Devlet teşebbüsünün aynı ya da ilgili proje için toplam 12 ayı aşan bir süre ile devam eden ve bu teşebbüs tarafından çalışanları veya diğer ilgili personeli aracılığı ile danışma hizmetleri de dahil olmak üzere diğer Akit Devlette sağladığı hizmetleri

kapsamına alır.

4. Bu maddenin daha önceki hükümleri ile bağlı kalınmaksızın, "işyeri" teriminin aşağıdaki hususları kapsamadığı kabul edilecektir:

- a) Teşebbüs olanaklarının, yalnızca teşebbüse ait malların veya ticari eşyanın depolanması, teşhiri veya teslimi amacıyla kullanılması;
- b) Teşebbüse ait mal veya ticari eşya stoklarının, yalnızca depolama, teşhir veya teslim amacıyla elde tutulması;
- c) Teşebbüse ait mal veya ticari eşya stoklarının, yalnızca bir başka teşebbüse işlettilmesi amacıyla elde tutulması;
- d) İşe ilişkin sabit bir yerin, yalnızca teşebbüse mal veya ticari eşya satın alma veya bilgi toplama amacıyla elde tutulması;
- e) İşe ilişkin sabit bir yerin, teşebbüs için yalnızca hazırlayıcı veya yardımcı karakter taşıyan diğer herhangi bir işin yürütülmesi amacıyla elde tutulması;

- f) İŖe iliŖkin sabit bir yerin, yalnızca a) ila e) bentlerinde bahsedilen faaliyetlerin bir veya birkaçını bir arada icra etmek için elde tutulması; ancak bu faaliyetlerin bir arada icra edilmesi sonucunda kendini gösteren toplu faaliyetin hazırlayıcı veya yardımcı karakterde olması Ŗarttır.

5. 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleriyle bağlı kalınmaksızın, bir kiŖi -6 ncı fıkranın uygulanacağı bağımsız nitelikteki bir acente dıŖında- bir Akit Devlette, bir teŖebbs adına hareket eder ve bu teŖebbs adına mukavele akdetme yetkisine sahip olup, bu yetkisini mutaden kullanırsa, söz konusu kiŖinin faaliyetleri 4 üncü fıkrada belirtilenlerle sınırlı olmadıkça, bu teŖebbs, bu kiŖinin teŖebbs adına gerekleŖtirdiėi her türlü faaliyet dolayısıyla bu Devlette bir iŖyerine sahip kabul edilecektir. Ancak, anılan fıkra hükmü çerçevesinde iŖe iliŖkin sabit bir yerden yürütülen faaliyetler bu yeri bir iŖyeri haline getirmeyecektir.

6. Bir Akit Devlet teŖebbs, diğer Akit Devlette iŖlerini yalnızca, kendi iŖlerine olağan Ŗekilde devam eden bir simsar, genel komisyon acentesi veya bağımsız statüde diğer herhangi bir acente vasıtasıyla yürüttüğü için bu diğer Devlette bir iŖyerine sahip kabul olunmayacaktır.

7. Bir Akit Devletin mukimi olan bir Ŗirket, diğer Akit Devletin mukimi olan veya bu diğer Devlette ticari faaliyette bulunan bir Ŗirketi kontrol eder ya da onun tarafından kontrol edilirse (bir iŖyeri vasıtasıyla veya diğer bir Ŗekilde), bu Ŗirketlerden herhangi biri diğeri için bir iŖyeri oluŖturmayacaktır.

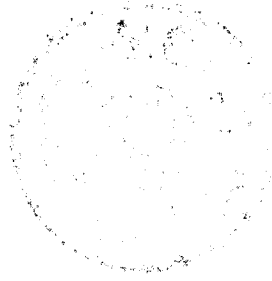
MADDE 6**GAYRİMENKUL VARLIKLARDAN ELDE EDİLEN GELİR**

1. Bir Akit Devlet mukiminin diğer Akit Devlette bulunan gayrimenkul varlıklardan elde ettiği gelir (tarım veya ormancılıktan elde edilen gelir dahil), bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. "Gayrimenkul varlık" terimi, sözkonusu varlığın bulunduğu Akit Devletin mevzuatına göre tanımlanacaktır. Terim her halükarda, gayrimenkul varlığa müteferri varlıkları, tarım ve ormancılıkta kullanılan araçları ve hayvanları, özel hukuk hükümlerinin uygulanacağı gayrimenkul mülkiyetine ilişkin hakları, gayrimenkul intifa haklarını ve maden ocaklarının, kaynakların ve diğer doğal kaynakların işletilmesi veya işletme hakkı karşılığında doğan sabit ya da değişken ödemeler üzerindeki hakları kapsayacak; gemiler, uçaklar ve kara nakil vasıtaları gayrimenkul varlık sayılmayacaktır.

3. 1 inci fıkra hükümleri, gayrimenkul varlığın doğrudan kullanımından, kiralanmasından veya diğer herhangi bir şekilde kullanımından elde edilen gelire uygulanacaktır.

4. 1 inci ve 3 üncü fıkra hükümleri aynı zamanda, bir teşebbüsün gayrimenkul varlıklardan elde ettiği gelir ile serbest meslek faaliyetlerinin icrasında kullanılan gayrimenkul varlıklardan elde edilen gelire de uygulanacaktır.

MADDE 7**TİCARİ KAZANÇLAR**

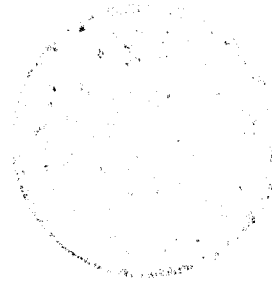
1. Bir Akit Devlet teşebbüsüne ait kazanç, sözkonusu teşebbüs diğer Akit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunmadıkça, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir. Eğer teşebbüs yukarıda bahsedilen şekilde ticari faaliyette bulunursa, teşebbüsün kazançları bu diğer Devlette, yalnızca işyerine atfedilebilen miktarla sınırlı olmak üzere vergilendirilebilir.

2. 3 üncü fıkra hükümleri saklı kalmak üzere, bir Akit Devlet teşebbüsü diğer Akit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunduğu, bu işyerine her iki Akit Devlette de, eğer bu işyeri, aynı veya benzer koşullar altında, aynı veya benzer faaliyetlerde bulunan, tamamen ayrı ve bağımsız bir teşebbüs olsaydı ve işyerini oluşturduğu teşebbüsten tamamen bağımsız nitelik kazansaydı, ne kazanç elde edecek ise, aynı miktarda bir kazanç atfedilecektir.

3. Bir işyerinin kazancı belirlenirken, işyerinin bulunduğu Devlette veya başka herhangi bir yerde yapılan, yönetim ve genel idare giderlerini de kapsamına alan, işyerinin amaçlarına uygun düşen giderlerin indirilmesine müsaade edilecektir.

4. İşyerine, bu işyeri tarafından teşebbüs adına yalnızca mal veya ticari eşya alınması dolayısıyla hiç bir kazanç atfedilmeyecektir.

5. Kazanç, bu Anlaşmanın diğer maddelerinde ayrı olarak düzenlenen gelir unsurlarını da kapsamına aldığı, o maddelerin hükümleri bu madde hükümlerinden etkilenmeyecektir.

282

MADDE 8

ULUSLARARASI TAŞIMACILIK

1. Bir Akit Devlet teşebbüsünün uluslararası trafikte, gemi, uçak veya kara nakil vasıtası işletmeciliğinden elde ettiği kazançlar, yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir.

2. Bu maddenin amaçları bakımından, gemi, uçak veya kara nakil vasıtalarının uluslararası trafikte işletilmesinden elde edilen kazançlar:

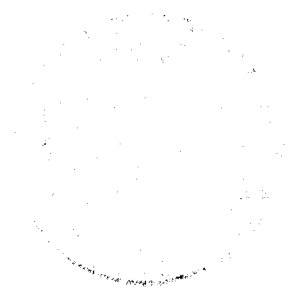
a) Uluslararası trafikte, gemi, uçak veya kara nakil vasıtalarının tam donanımlı veya çıplak olarak kiralanmasından arızı olarak elde edilen kazançları;

b) Konteynerlerin (çekici ve konteyner taşımacılığı ile ilgili ekipmanlar dahil) kullanımından, bakımından veya kiralanmasından elde edilen kazançları da

kapsamına alacaktır.

Ancak, sözkonusu kiralama, kullanım veya bakımın, uluslararası trafikte gemi, uçak veya kara nakil vasıtalarının işletilmesi faaliyetlerinin yanısıra veya arızı olarak yapılması gerekmektedir.

3. Bu maddenin 1 inci fıkrası hükümleri aynı zamanda, bir ortaklığa, bir bağlı işletmeye veya uluslararası işletilen bir acenteye iştirak dolayısıyla elde edilen kazançlara da uygulanacaktır.

283

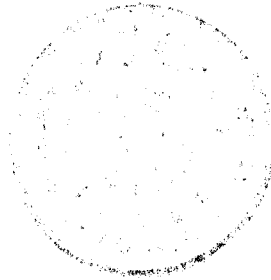
MADDE 9

BAĞIMLI TEŞEBBÜSLER

1. a) Bir Akit Devlet teşebbüsü doğrudan veya dolaylı olarak diğer Akit Devlet teşebbüsünün yönetim, kontrol veya sermayesine katıldığında, veya
- b) Aynı kişiler doğrudan veya dolaylı olarak bir Akit Devlet teşebbüsünün ve diğer Akit Devlet teşebbüsünün yönetim, kontrol veya sermayesine katıldığında,

ve her iki halde de, iki teşebbüs arasındaki ticari veya mali ilişkilerde oluşan veya empoze edilen koşullar, bağımsız teşebbüsler arasında oluşması gereken koşullardan farklılaştığında, bu teşebbüslerden birisinde olması gereken, fakat bu koşullar dolayısıyla kendini göstermeyen kazanç, o teşebbüsün kazancına eklenir ve buna göre vergilendirilebilir.

2. Bir Akit Devletin kendi teşebbüslerinden birinde kavradığı ve vergilediği kazanç, diğer Akit Devlette vergilendirilen bu diğer Akit Devlet teşebbüslerinden birinin de kazancını içerebilir. Aynı zamanda, bu ilk bahsedilen Akit Devletin kavradığı kazanç, bildirilen kazanç olmayıp, bağımsız teşebbüsler arasında oluşacak ilişkiler gözönünde tutularak, sonradan bu ilk bahsedilen Akit Devletçe yürütülen hesaplamalar sonucunda belirlenen kazanç olabilir. Böyle bir durum kendini gösterdiğinde, diğer Devlet sözkonusu kazanç üzerinden alınan verginin miktarında gerekli düzeltmeleri yapmak durumundadır. Bu düzeltme yapılırken, bu Anlaşmanın diğer hükümleri gözönünde tutulacak ve gerektiğinde Akit Devletlerin yetkili makamları birbirine danışacaklardır.

MADDE 10

TEMETTÜLER

1. Bir Akit Devletin mukimi olan bir şirket tarafından diğer Akit Devletin bir mukimine ödenen temettüler, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber sözkonusu temettüler, temettüyü ödeyen şirketin mukim olduğu Akit Devlette ve bu Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak, temettünün gerçek lehdarı diğer Akit Devletin bir mukimi ise, bu şekilde alınacak vergi bütün durumlarda gayrisafi temettü tutarının % 10 unu aşmayacaktır.

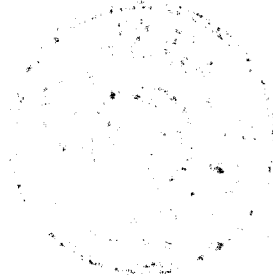
3. Bu maddede kullanılan "temettü" terimi, hisse senetlerinden, intifa senetlerinden veya intifa haklarından, kurucu hisse senetlerinden veya alacak niteliğinde olmayıp kazançta katılmayı sağlayan diğer haklardan elde edilen gelirler ile dağıtım yapan şirketin mukim olduğu Devletin mevzuatına göre, vergileme yönünden hisse senetlerinden elde edilen gelirle aynı muameleyi gören diğer şirket haklarından elde edilen gelirler ile yatırım fonu ve yatırım ortaklığından elde edilen gelirleri ifade eder.

4. Diğer Akit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunan bir Akit Devlet şirketinin kazancı, bu işyerinin bulunduğu Akit Devlette 7 nci maddeye göre vergilendirildikten sonra, kalan kısım üzerinden bu maddenin 2 nci fıkrasına uygun olarak vergilendirilebilir.

5. Bir Akit Devlet mukimi olan temettü lehdarı, temettüyü ödeyen şirketin mukim olduğu diğer Akit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunursa veya bir Türkiye mukimi, Hırvatistan'da yer alan sabit bir yer vasıtasıyla serbest meslek faaliyetinde bulunursa ve sözkonusu temettü elde edilmiş olayı ile bu işyeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda, olayına göre 7 nci veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

MADDE 11**FAİZ**

1. Bir Akit Devlette doğan ve diğer Akit Devletin bir mukimine ödenen faiz, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.
2. Bununla beraber bu faiz, elde edildiği Akit Devlette ve o Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak, faizin gerçek lehdarı diğer Akit Devletin bir mukimi ise, bu şekilde alınacak vergi, faizin gayrisafi tutarının yüzde 10 unu aşmayacaktır.
3. Bu maddede kullanılan "faiz" terimi, ipotek garantisine bağlı olsun olmasın veya borçlunun kazancını paylaşma hakkını tanısin tanımasın, her nevi alacaktan doğan gelirleri ve özellikle kamu menkul kıymetleri ile tahvil veya bonolardan elde edilen gelirleri, bunun yanısıra sözkonusu menkul kıymetlere, bono ve tahvillere ilişkin prim ve ikramiyeleri ifade eder.
4. Bir Akit Devlet mukimi olan gerçek faiz lehdarı, faizin elde edildiği diğer Akit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunursa veya bir Türkiye mukimi, Hırvatistan'da yer alan sabit bir yer vasıtasıyla serbest meslek faaliyetinde bulunursa ve sözkonusu faizin ödendiği alacak ile bu işyeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda, olayına göre 7 nci veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.
5. Bir Akit Devletin kendisi, mahalli idaresi veya bu Devletin bir mukimi tarafından ödenen faizin, o Akit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır. Bununla beraber, faiz ödeyen kişi, bir Akit Devletin mukimi olsun veya olmasın, bir Akit Devlette faiz ödemeye neden olan borç-alacak ilişkisiyle bağlantılı bir işyerine veya sabit yere sahip olduğunda ve faiz bu işyeri veya sabit yer tarafından yüklenildiğinde, sözkonusu faizin, işyerinin veya sabit yerin bulunduğu Akit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.
6. Alacak karşılığında ödenen faizin miktarı, ödeyici ile gerçek lehdar arasında veya her ikisi ile bir başka kişi arasında var olan özel ilişki nedeniyle, böyle bir ilişkinin olmadığı durumlarda ödeyici ve lehdar arasında kararlaştırılacak miktarı aştığında, bu madde hükümleri yalnızca en son bahsedilen miktara uygulanacaktır. Bu durumda ilave ödeme, bu Anlaşmanın diğer hükümleri de dikkate alınarak, her bir Akit Devletin mevzuatına göre vergilendirilecektir.

MADDE 12

GAYRİMADDİ HAK BEDELLERİ

1. Bir Akit Devlette doğan ve diğer Akit Devletin bir mukimine ödenen gayrimaddi hak bedelleri, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. Bununla beraber, sözkonusu gayrimaddi hak bedelleri elde edildikleri Akit Devlette ve o Devletin mevzuatına göre de vergilendirilebilir; ancak, gayrimaddi hak bedelinin gerçek lehdamı diğer Akit Devletin bir mukimi ise, bu şekilde alınacak vergi, gayrimaddi hak bedelinin gayrisafi tutarının yüzde 10 unu aşmayacaktır.

3. Bu maddede kullanılan "gayrimaddi hak bedelleri" terimi, sinema filmleri ile radyo ve televizyon yayınlarında kullanılan bantlar dahil olmak üzere edebi, sanatsal veya bilimsel her nevi telif hakkının, her nevi patentin, alameti farikanın, desen veya modelin, planın, gizli formül veya üretim yönteminin veya sınai, ticari veya bilimsel tecrübeye dayalı bilgi birikiminin veya sınai, ticari veya bilimsel teçhizatın kullanımı veya kullanım hakkı karşılığında yapılan her türlü ödemeleri kapsar.

4. Bir Akit Devlet mukimi olan gayrimaddi hak bedelinin gerçek lehdamı, sözkonusu bedelin elde edildiği diğer Akit Devlette yer alan bir işyeri vasıtasıyla ticari faaliyette bulunursa veya bir Türkiye mukimi Hırvatistan'da yer alan sabit bir yer vasıtasıyla serbest meslek faaliyetinde bulunursa ve sözkonusu bedelin ödendiği hak veya varlık ile bu işyeri veya sabit yer arasında etkin bir bağ bulunmaktaysa, bu maddenin 1 inci ve 2 nci fıkra hükümleri uygulanmayacaktır. Bu durumda, olayına göre 7 nci veya 14 üncü madde hükümleri uygulanacaktır.

5. Bir Akit Devletin kendisi, mahalli idaresi veya bu Devletin bir mukimi tarafından ödenen gayrimaddi hak bedelinin, o Akit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır. Bununla beraber, gayrimaddi hak bedelini ödeyen kişi, bir Akit Devletin mukimi olsun veya olmasın, bir Akit Devlette gayrimaddi hak bedelini ödemeye neden olan hak veya varlık ile bağlantılı bir işyerine veya sabit yere sahip olduğunda ve gayrimaddi hak bedeli bu işyeri veya sabit yer tarafından yüklenildiğinde, sözkonusu gayrimaddi hak bedelinin, işyerinin veya sabit yerin bulunduğu Akit Devlette elde edildiği kabul olunacaktır.

6. Kullanım, hak veya bilgi karşılığında ödenen gayrimaddi hak bedelinin miktarı, ödeyici ile gerçek lehdar arasında veya her ikisi ile bir başka kişi arasında var olan özel ilişki nedeniyle, böyle bir ilişkinin olmadığı durumlarda ödeyici ile gerçek lehdar arasında kararlaştırılacak miktarı aştığında, bu madde hükümleri yalnızca en son bahsedilen miktara uygulanacaktır. Bu durumda ilave ödeme, bu Anlaşmanın diğer hükümleri de dikkate alınarak, her bir Akit Devletin mevzuatına göre vergilendirilecektir.

MADDE 13

SERMAYE DEĞER ARTIŞ KAZANÇLARI

1. Bir Akit Devlet mukimince, diğer Akit Devlette yer alan ve 6 ncı maddede belirtilen gayrimenkul varlıkların elden çıkarılmasından sağlanan kazançlar, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.
2. Bir Akit Devlet teşebbüsünün diğer Akit Devlette sahip olduğu bir işyerine ait menkul varlıkların veya bir Akit Devlet mukiminin diğer Akit Devlette serbest meslek faaliyeti icra etmek üzere kullandığı sabit bir yere ait menkul varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançlar, bu işyerinin (yalnız veya tüm teşebbüsle birlikte) veya sabit yerin elden çıkarılmasından doğan kazanç da dahil olmak üzere, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.
3. Bir Akit Devlet mukimince uluslararası trafikte işletilen gemi, uçak veya kara nakil vasıtalarının veya sözkonusu gemi, uçak veya kara nakil vasıtalarının işletilmesiyle ilgili menkul varlıkların elden çıkarılmasından sağlanan kazançlar, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir.
4. 1, 2 ve 3 üncü fıkralarda belirtilenlerin dışında kalan varlıkların elden çıkarılmasından doğan kazançlar, yalnızca elden çıkaranın mukim olduğu Akit Devlette vergilendirilecektir.

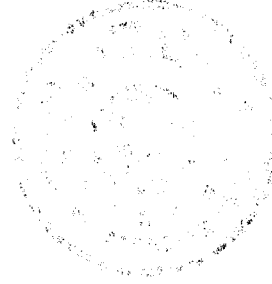

MADDE 14

SERBEST MESLEK FAALİYETLERİ

1. Bir Akit Devlet mukiminin, serbest meslek faaliyeti veya bağımsız nitelikteki diğer faaliyetleri dolayısıyla elde ettiği gelir, bu kişi diğer Akit Devlette faaliyetlerini icra etmek amacıyla sürekli kullanabileceği sabit bir yere sahip olmadığı sürece, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir. Kişinin, böyle bir sabit yere sahip olması durumunda gelir, yalnızca sözkonusu sabit yere atfedilebilen miktarla sınırlı olmak üzere, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. "Serbest meslek faaliyetleri" terimi, özellikle bağımsız olarak yürütülen bilimsel, edebi, sanatsal, eğitici veya öğretici faaliyetleri, bunun yanısıra doktorların, avukatların, mühendislerin, mimarların, dişçilerin ve muhasebecilerin bağımsız faaliyetlerini kapsamına alır.

MADDE 15

289

BAĞIMLI FAALİYETLER

1. 16, 18, 19 ve 20 inci maddelerin hükümleri saklı kalmak üzere, bir Akit Devlet mukiminin bir hizmet dolayısıyla elde ettiği ücret, maaş ve diğer benzeri gelirler, bu hizmet diğer Akit Devlette ifa edilmedikçe, yalnızca bu Devlette vergilendirilecektir. Hizmet diğer Devlette ifa edilirse, buradan elde edilen sözkonusu gelir bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

2. 1 inci fıkra hükümlerine bakılmaksızın, bir Akit Devlet mukiminin diğer Akit Devlette ifa ettiği bir hizmet dolayısıyla elde ettiği gelir, eğer:

- a) Gelir elde eden kişi, diğer Devlette ilgili takvim yılı içinde başlayan veya biten herhangi bir oniki aylık dönemde bir veya bir kaç seferde toplam 183 günü aşmamak üzere kalırsa, ve
- b) Ödeme, diğer Devletin mukimi olmayan bir işveren tarafından veya böyle bir işveren adına yapılırsa, ve
- c) Ödeme, işverenin diğer Devlette sahip olduğu bir işyerinden veya sabit yerden yapılmazsa

yalnızca ilk bahsedilen Devlette vergilendirilecektir.

3. Bu maddenin önceki hükümlerine bakılmaksızın uluslararası trafikte işletilen bir uçak, gemi veya kara nakil vasıtasında ifa edilen hizmet dolayısıyla elde edilen ücret, maaş ve diğer benzeri gelirler teşebbüsün mukim olduğu Akit Devlette vergilendirilebilir.

290

MADDE 16

MÜDÜRLERE YAPILAN ÖDEMELER

Bir Akit Devlet mukiminin, diğer Akit Devlet mukimi olan bir şirketin yönetim kurulu üyesi olması dolayısıyla elde ettiği ücret ve diğer benzeri ödemeler, bu diğer Devlette vergilendirilebilir.

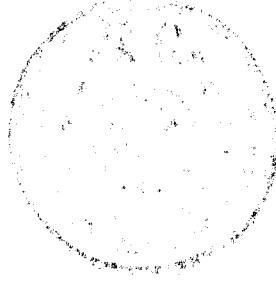

292

MADDE 18

EMEKLİ MAAŞLARI

19 uncu maddenin 1 inci fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, bir Akit Devlet mukimine geçmiş çalışmalarının karşılığında ödenen emekli maaşları ve diğer benzeri ödemeler yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir.

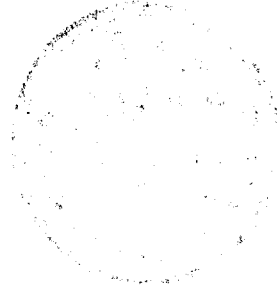

Madde 19

KAMU GÖREVİ

1. Bir Akit Devletin kendisine veya mahalli idaresine bir kamu görevi dolayısıyla bir gerçek kişi tarafından verilen hizmetler karşılığında, bu Devlet veya idare tarafından yapılan ücret, maaş ve diğer benzeri ödemeler, emekli maaşları da dahil yalnızca bu Devlette vergilendirilebilecektir.

2. Bir Akit Devletin kendisi veya mahalli idaresi tarafından yürütülen ticari faaliyetlerle bağlantılı hizmetler karşılığında yapılan ücret, maaş ve diğer benzeri ödemeler ile emekli maaşlarına 15, 16, 17 ve 18 inci madde hükümleri uygulanacaktır.

296

Madde 22

ÇİFTE VERGİLENDİRMENİN ÖNLENMESİ

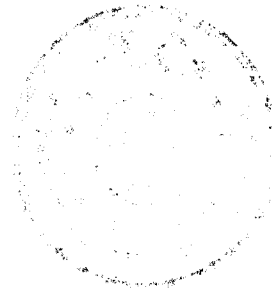
1. Türkiye mukimleri için çifte vergilendirme aşağıdaki şekilde önlenecektir:

a) Bir Türkiye mukimi, (b) bendinde kavranan gelirler hariç olmak üzere, bu Anlaşma hükümlerine göre Hırvatistan'da vergilendirilebilen bir gelir elde ettiğinde, Türkiye, bu geliri vergiden istisna edecek; ancak, bu kişinin geriye kalan gelirine ilişkin vergiyi hesaplarken, istisna edilen geliri vergiden istisna edilmemiş gibi dikkate alarak bir vergi oranı uygulayabilecektir.

b) Bir Türkiye mukimi, bu Anlaşmanın 10,11 ve 12 nci maddelerine göre Hırvatistan'da vergilendirilebilen bir gelir elde ettiğinde, Türkiye, bu kişinin gelirine isabet eden vergiden, Hırvatistan'da ödenen vergiye eşit bir tutarın mahsubuna müsaade edecektir.

Bununla birlikte sözkonusu mahsup, Hırvatistan'da vergilendirilebilir gelir için, mahsuptan önce hesaplanan vergi miktarını aşmayacaktır.

2. Bir Hırvatistan mukimi, bu Anlaşma hükümleri uyarınca Türkiye'de vergilendirilebilen bir gelir elde ettiğinde, Hırvatistan, Türkiye'de gelir üzerinden ödenen vergiye eşit bir miktarı doğrudan doğruya veya indirim yoluyla bu mukimin geliri üzerinden ödeyeceği vergiden mahsup edecektir. Bununla beraber, sözkonusu mahsup, Türkiye'de vergilendirilebilen gelire atfedilen mahsuptan önce hesaplanan gelir vergisi tutarını aşmayacaktır.

198
297

MADDE 23

AYRIM YAPILMAMASI

1. Bir Akit Devletin vatandaşları, diğer Akit Devlette, bu diğer Devletin vatandaşlarının aynı koşullarda karşı karşıya kaldıkları veya kalabilecekleri vergilemeden ve buna bağlı mükellefiyetlerden, özellikle mukimlik yönünden, değişik veya daha ağır bir vergilemeye ve buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacaklardır. Bu hüküm, 1 inci maddenin hükümlerine bakılmaksızın, bir Devletin veya her iki Devletinde mukimi olmayan kişilere de uygulanacaktır.
2. Bir Akit Devletin teşebbüsünün diğer Akit Devlette sahip olduğu bir işyeri, bu diğer Akit Devletin aynı faaliyetleri yürüten bir teşebbüsüne göre daha az lehe bir vergilemeyle karşı karşıya kalmayacaktır.
3. Bir Akit Devletin, diğer Akit Devletin bir veya bir kaç mukimi tarafından, doğrudan veya dolaylı olarak, kısmen veya tamamen sermayesine sahip olunan veya kontrol edilen teşebbüsleri, ilk bahsedilen Devlette, bu Devletin benzeri teşebbüslerinin tabi oldukları veya olabilecekleri vergilemeden veya buna bağlı mükellefiyetlerden değişik veya daha ağır vergilemeye ve buna bağlı mükellefiyetlere tabi tutulmayacaklardır.
4. 9 uncu maddenin 1 inci fıkrası, 11 inci maddenin 6 ncı fıkrası veya 12 nci maddenin 6 ncı fıkrası hükümlerinin uygulanacağı haller hariç olmak üzere, bir Akit Devlet teşebbüsünce diğer Akit Devletin bir mukimine ödenen faiz, gayrimaddi hak bedeli ve diğer ödemeler, söz konusu teşebbüsün vergilendirilebilir kazancının belirlenmesinde, bu ödemeler aynı koşullarda ilk bahsedilen Devletin bir mukimine yapılmış gibi indirilebilir.
5. Bu hükümler, bir Akit Devletin kendi mukimlerine şahsi veya ailevi durumları dolayısıyla uyguladığı şahsi indirim, muafiyet ve matrah indirimlerini diğer Akit Devlet mukimlerine de uygulama zorunda olduğu yönünde anlaşılmayacaktır.

298

MADDE 24

KARŞILIKLI ANLAŞMA USULÜ

1. Bir Akit Devletin mukimi, Akit Devletlerden birinin veya her ikisinin işlemlerinin kendisi için bu Anlaşma hükümlerine uygun düşmeyen bir vergileme yarattığı veya yaratacağı kanaatine vardığında, bu Devletlerin iç mevzuatlarında öngörülen müracaat usulleriyle bağlı kalmaksızın, durumu mukimi olduğu Akit Devletin yetkili makamına veya durumu 23 üncü maddenin 1 inci fıkrasına uygun düşerse, vatandaşı olduğu Akit Devletin yetkili makamına arzedebilir. Söz konusu müracaat, Anlaşma hükümlerine aykırı düşen vergilemenin tebliğini takip eden üç yıl içinde yapılmalıdır.
2. Söz konusu yetkili makam, itirazı haklı bulmakla beraber kendisi tatminkar bir çözüme ulaşamadığı takdirde, Anlaşmaya ters düşen bir vergilemeyi önlemek amacıyla, diğer Akit Devletin yetkili makamıyla karşılıklı anlaşmaya gayret sarfedecektir.
3. Akit Devletlerin yetkili makamları, Anlaşmanın yorumundan veya uygulanmasından kaynaklanan her türlü güçlüğü veya tereddütü karşılıklı anlaşmayla çözmek için gayret göstereceklerdir. Yetkili makamlar aynı zamanda, Anlaşmada ele alınmayan durumlardan kaynaklanan çifte vergilendirmenin ortadan kaldırılması için de birbirlerine danışabilirler.
4. Akit Devletlerin yetkili makamları, bundan önceki fıkralarda belirtilen hususlarda anlaşmaya varabilmek için birbirleriyle doğrudan doğruya haberleşebilirler. Anlaşmaya varabilmek için sözlü görüş alış-verişi gerekli görüldüğünde, bu görüşme, Akit Devletlerin yetkili makamlarının temsilcilerinden oluşan bir komisyon kanalıyla yürütülebilir.

